

EŽERŲ VARDAI

B. SAVUKYNAS

Šis straipsnis, apimęs A raide prasidedančius ežerų vardus, tēra dalis ren-
giamo didesnio darbo apie lietuviškus¹ ežerų vardus. Tą darbą turėtų sudaryti eže-
rų vardų etimologinis žodynas ir skyrius, kuriame būtų plačiau nagrinėjama tų
vardų darybos, morfologijos bei semasiologijos būdingesnieji atvejai.

Etimologizuojama laikantis principo, kad vietovardžius reikia lyginti visų
pirma su vietovardžiais ir asmenvardžiais. Kiekvienam ežero vardui pirmiausiai
ieškoma atitikmenė lietuvių, latvių ir prūsų vardoje ir tik po to etimologizuojan-
tajį vardą bandoma sieti su atitinkamais baltų kalbų bendriniais žodžiais. Ten,
kur iš baltų kalbų medžiagos nepakankamai aiški semantika, pasitelkiama ir kitų
indoeuropiečių kalbų leksika.

Vietovardžių kamienai skaidomi darybiniais elementais, tik palyginus įvai-
rius tos pačios šaknies baltų tikrinių vardų variantus, todėl kartais koks formantas
ar priesaga neišskiriami, jei jų išskyrimo nerodo lyginamoji vardo medžiaga
ir jei tai nereikalinga etimologijai.

Toponimikos medžiaga paimta iš LTSR Mokslų Akademijos Lietuvių
kalbos ir literatūros instituto vardo rinkinių. Visur stengiamasi duoti literatūri-
nės kalbos lytis ir tik kartais tarminges lytis, nes minėtuose rinkiniuose nedaugelis
ežerų vardų užrašyti tarmiškai. Stengiamasi pateikti ir visus to paties ežero
vardus bei kiekvieno vardo visas gretimines lytis. Vienas kitas ežero vardas, kur
iš turimos medžiagos nepasisekė nustatyti priegaidžių, duodamas nekirčiuotas.

S a n t r u m p o s

Akm	Akmenės raj.	av.	Avestos
Al	Alytaus raj.	avd.	asmenvardis
An	Anykščių raj.	balt.	baltų
ang.	anglų	BgEŽ	K. Būgos etimologinio žodyno kartoteka LTSR MA Lietuvių kalbos ir literatūros instituto rankraštyne
ap.	apylinkė		
aps.	apskritis		
Ar	Ariogalos raj.		

¹ Lietuviškais čia laikomi ir kitų kalbų kilmės, bet lietuvių kalbos dėsniams paklusę,
ežerų vardai.

BgRR	K. Būga, Rinktiniai Raštai, Vilnius, I t. 1958, II t. 1959.	kl.	kalnas
BgŽ	Lietuvių kalbos žodynas. Sudarė K. Būga, I ir II sasiuvinis. Kaunas, 1924.	Klp	Klaipėdos raj.
bl.	bala	KILWK	W. Kalvaitis, Lietuwiskų Wardų Klėtele, Tilžėje 1910.
brus.	baltarusių	Klvr	Kalvarijos raj.
Brž.	Biržų raj.	Kn	Kauno raj.
buv.	buvęs, -usi	Kp	Kupiškio raj.
CD	Codex diplomaticus ecclesiae cathedralis necnon dioceseos Vilnensis, Kraków, 1948.	Kps	Kapsuko raj.
ček.	čekų	Krtn	Kretingos raj.
dan.	danų	Kš	Kaišiadorių raj.
dv.	buvęs dvaras	KzR	Kazlų Rūdos raj.
dž.	dažnas, dažniau	l.	lenkų
Eiš	Eišiškių raj.	la.	latvių
EnGF	J. Endzelynas, Baltų kalbų garsai ir formos, Vilnius, 1957.	lauk.	laukas
EnLV	J. Endzelīns, Latvijas PSR vietvārdi, I daļa, Rīgā, 1956.	LAV	Lietuvos apgyventos vietas, Kauñas, 1925.
EnVV	J. Endzelīns, Latvijas vietu vārdi, I daļa, Vidzemes vārdi, Rīgā, 1922.	lie.	lietuvių
EnKLV	J. Endzelīns, Latvijas vietu vārdi, II daļa, Kurzemes un Latgales vārdi, Rīgā, 1925.	lk	literatūrinē ķalba
ež.	ežeras	LKŽ	Lietuvių kalbos žodynas, I – V t., Vilnius, 1941 – 1959.
ežl.	ežerelis	lot.	lotynu
FrLEW	Ernst Fraenkel, prof. dr, Litauesches etymologisches Wörterbuch, Heidelberg – Göttingen, 1955 ir t.	LsBN	Die Bildung der Nomina in Litauischen von August Leskien, Leipzig, 1891.
FsEWG	Sigmund Feist, Etymologisches Wörterbuch der gotischen Sprache, Halle, 1909.	LVV	K. Mülenbacha Latviešu valodas vārdnīca, Redīģējis, papildinājis, turpinājis J. Endzelīns, I – IV t., Rīgā, 1923 – 1932.
germ.	germanų	Lzd	Lazdiju raj.
GerON	Die altpreußischen Ortsnamen von Dr. Georg Gerullis, Berlin und Leipzig, 1922.	Mlt	Molētu raj.
got.	gotų	mst.	miestas
gr.	senovės graikų	mstl.	miestelis
grv.	griovys	mš.	miškas
ide.	indoeuropiečių	Mžk	Mažeikių raj.
ind.	indų	Nmč	Nemenčinės raj.
isl.	islandų	nor.	norvegų
JbLŽ	K. Jablonskis, Lietuviški žodžiai senosios Lietuvos raštinių kalboje, I dalis, Tekstai, Kaunas, 1941.	Pgg	Pagėgių raj.
Jnš	Joniškio raj.	Pkr	Pakruojo raj.
Jon	Jonavos raj.	pl.	pelkē
Jrb	Jurbarko raj.	plg.	palygink
Jz	Jiezno raj.	plk.	piliakalnis
k.	kaimas	Pln	Plungės raj.
Kdn	Kėdainių raj.	Pn	Panevėžio raj.
kel.	kelty	Pnd	Pandėlio raj.
		pr.	prūsus
		praef.	praefixum, priešdėlis
		Prn	Prienų raj.
		Ps	Pasvalio raj.
		pv.	pieva
		ret.	retas, rečiau
		Rk	Rokiškio raj.
		Rs	Raseinių raj.
		Rt	Rietavo raj.
		rus.	rusų

RŽ	Lietuvių kalbos rašybos žodynas, Kaunas, 1948.	TŽ	Tauta ir Žodis, Humanitarinių mokslo fakulteto leidinys I—VII kn., Kaunas, 1923—1931.
s.	senovės.	Ukm	Ukmergės raj.
SchmTL	Raymond Schmittlein, Toponymie lituanienne (Etudes sur la nationalité des Aestii, I t.), Bade, 1948.	up.	upė
Skd	Skuodo raj.	upl.	upelis
Skdv	Skaudvilės raj.	Ut	Utenos raj.
skr.	sanskrito	Užv	Užvenčio raj
SkŽD	Pranas Skardžius, Lietuvių kalbos žodžių daryba, Vilnius, 1941.	va.	vokiečių aukštaičių (Hochdeutsch)
sl.	slavų	Varn	Varnių raj.
SRP	Scriptores rerum Prussicarum, Leipzig, 1861—1874.	Viln	Vilniaus raj.
suf.	suffixum, priesaga.	Vlkj	Vilkijos raj.
Šd	Šeduvos raj.	Vlkv	Vilkaviškio raj.
Šk	Šakių raj.	vls.	valsčius
Šl	Šiaulių raj.	WIVW	Alois Walde, Vergleichendes Wörterbuch der indogermanischen Sprachen, herausgegeben und bearbeitet von Julius Pokorny, Berlin und Leipzig, 1927—1930.
Šlčn	Šalčininkų raj.	vok.	vokiečių
Šlu	Šilutės raj.	Vrn	Varėnos raj.
Šr	Širvintų raj.	vs.	viensėdis
Švnč	Švenčionių raj.	vv.	vietovardis
Tl	Telšių raj.	Vvs	Vievio raj.
Trak	Trakų raj.	vž.	vokiečių žemaičių (Niederdeutsch)
TrAS	Die altpreußischen Sprachdenkmäler von Dr. Reinhold Trautmann, Göttingen, 1910.	Zr	Zarasų raj.
Trg	Tauragės raj.	žr.	žiūrėk
trm.	tarmiškai	< =	vandenvardis padarytas iš gyvenamos vienos vardo; žodis kilęs iš (ko).
TrPN	Die altpreußischen Personennamen von Dr. Reinhold Trautmann, Göttingen, 1925.	=	lygia greta vartojama.

A

Abis-avas (BgŽ 6) Drobai Zr. Plg. *Abis-tà* up. Al, *Abiz-dra* (z < s prieš d) Žvirgždėnai Daugų ap. Al; pr. vv. *Abis-wange* GerON 7, avd. *Abs-tico* ir *Abes-tik* Tr PN 11. Suf. -ava-, plg. *Sāg-avas* ež. Seiraijai Lzd, žr. SkŽD 379.

Abramaučiznos ežeras < *Abramaučizna* k. Giedraičių ap. Mlt. Slaviškos kilmės vv.

Abrōm-iškio ežeras < *Abrōm-iškis* k. Užpalių ap. Ut: avd. *Abrōmas* + suf. -iškja-.

Abrōm-iškių ežeras < *Abrōm-iškés* k. Pakalniškių ap. Vvs. Plg. *Abrómiškio ežeras*.

Ac-intas Pabradės ap. Nmč, plg. pvd. *Acys* BgŽ 11. Suf. -inta-, plg. *Gailintas* ež. Savilionų ap. Al, *Žiuv-intas* ež. Padovonio ap. Kps.

Adamāvo ežeras < *Adamāvas* k. Kirkucių ap. Švnč. Slaviškos kilmės vv.

Adom-áitis Mindūnų ap. Mlt: pvd. *Adom-áitis* BgŽ 14: avd. *Adōmas* + suf. -aitja-.

Agar-ýnė Didžiasalio ap. Ign.: *āgaras* „vandens riešutas, trapa natans“ (LKŽ I 21) + suf. -ynė. Plg. la. *Agarina* En LV I.

Agar-inis 1. Pakniškių ap. Zr; 2. Ign. Plg. *Agar-iniai* k. Šventežerio ap. Lzd. Žr. *Agarjné*. Suf. -inja-.

Agińsko ežeras Pavirinčių k. Kurklių ap. Kvr. < pvd. *Agińskas* < l. Ogiński.

Aguōnio ežeras < *Aguōnis* k. Liubavo ap. Klvr, plg. *Aguonà* pvd. BgŽ 18 : lie. *aguonà*, „papaver“ Žr. FrLEW 2.

Ai-butis Labanoro ap. Švnč BgŽ 20. Plg. *Aibut-ónys* k. BgŽ 20, *Ei-butas* avd. RŽ 393; pr. *Ey-buth* TrPN 27. Ai- < Ei-.

Ai-but-iškis Labanoro ap. Švnč, Žr. *Aibutis*. Suf. -iškja-.

Aik-úotas Galmynių k. Degučių ap. Zr. Plg. *Eik-in-iškis* k. Čedasų ap. Pnd; pvd.: *Aika*, *Aik-inas*, *Aikýs*, *Eikýs*; la. vv. *Aika* ir *Aikas* EnLV I 6, *Eikažu-ežers*, *Eikava* EnLV I 267; pr. vv. *Eyke-medie* GerON 33, avd. *Aycke* TrPN 11. *Aik* (< **Eik*) + suf. -uota-. Žr. Sk ŽD 345–50.

Ais-età BgŽ 24 || **Ais-etas** || **Ais-etai** Labanoro ap. Švnč, 1429 m. *Iseto* CD 747₂ ir *Oyszyeto* CD 133₄; *Ais-età* up. ten pat. Plg. *Aisé* up. Klp, XIV a. *Ayse* SRP II 667, *Ais-énai* k. Pėžaičių ap. Klp, pvd. *Eis-inas*; la. vv. *Ais-iñi* EnLV I 6 ir *Eis-purw* EnLV 268; pr. vv. *Ayssen* GerON 8 ir avd. *Eis-utte* TrPN 27. Suf. -eta. K. Būga (RR I 503–5) mano, kad upių vardai su *Ais-* ar *Eis-* sietini su skr. *ēṣa-ḥ* „skubus“ ir su s.isl. *eisa* „häftig vorwärts eilen“. Plg. taip pat lie. *aisùs* „griaudus, gūdus; kartus, gailus“ LKŽ I 34.

Aj-ōčis Ajōčiai Samanių ap. Zr. Plg. *Ej-ūčiai* vs. Karklėnų ap. Varn., *Aj-ut-iškis* vs. Aukštadvario ap. Pnd, *Aj-ùtis* pvd. BgŽ 28; la. vv. *Ajas-purus* EnLV I 13 ir *Ej-ušas* En LV I 268. Suf. -otja-, plg. *Karp-ōčius* up. KzR, *Drag-ōčiai* k. Jon.

Ak-ēlē 1. Menčtrakis Kps. BgŽ 30, 2. Semeliškių ap. Vvs. Žr. *Akis*. Suf. -ele-.

Ak-ēlés du ež. Gečialaukis Nemunaičio ap. Al. Žr. *Ak-ēlē*.

Ak-inis Garbūnai Zuikų ap. Ign. Žr. *Akis*. Suf. -inja-.

Akis 1. Talokis Al BgŽ 37, 2. Gelvonų ap. Šr, 3. Rečionių ap. Kš, 4. ten pat; plg. *Ak-ijà* up. Užv., *Ak-ilnà* up. Jz, *Akis* up. Kp; la. *Acis* ež., *Aciųreñge* grv. EnLV I 4; pr. *Akicz* ež. GerON 8 : lie. *akis* „oculus; ezerokšnis“ *ākas*, *akà*, *aketē*; la. *aka* „šulinys“.

Akių ezerėlis Likiškiai Al. Žr. *Akis*.

Āklas 1. Veprių ap. Ukm, 2. Liubavo ap. Klvr. Plg. la. *Aklais ezeriųš* EnLV I 14; lie. *āklas* „neregys“.

Āklas ezerėlis Činčikai Švnč.

Aklýs 1. dalis Ezeriekų ežero Vrn, 2. Ditrūnai Kovališkių ap. Zr. Plg. la. *Aklis* ež. EnLV I 14. Žr. *Aklas*.

Aklä-ežeris Laukuvos ap. Rt. Žr. *Āklažeris*.

Āklažeris 1. užakęs ežl. Vlkv; 2. Ulšiskių k. Vindeikių ap. Šr; 3. Baltrakio k. Gižų ap. Vlkv; 4. Raišelių k. Juodupės ap. Rk; 5. Subartonių k. Merkinės ap. Vrn; 6. Skaisčių k. Liubavo ap. Klvr; 7. plk. Būriškių k. Butrimoniu ap. Jz; 8. p.v. Pivašiūnų ap. Jz; 9. pl. Svėdasų ap. An. Plg. la. *Akłezers* EnLV I 14. Žr. *Āklas*.

Ākležeris 1. Imbrado ap. Zr; 2. Antazavės ap. Zr; 3. Trumsiškių k. Duo-kiškio ap. Rk; 4. Vilkaičių k. Rimučių ap. Tl. Žr. *Āklažeris*.

Akležerys 1. Kalučiškio k. Jūžintų ap. Rk, 2. Ščiūrio k. Kriaunų ap. Rk. Žr. *Āklažeris*.

Akl-ēlis 1. Lynežerio k. Dubičių ap. Vrn, 2. Pūščios mšk. Leipalingis Lzd. Žr. *Āklas*. Suf. -elja-.

Akl-ikas Marcinkonių ap. Vrn BgŽ 40. Žr. *Āklas*. Suf. -ika-.

Akl-inis 1. Kurtuvėnai Šl BgŽ 41; 2. (1. *Oklin* jezioro gm. Kuków BgŽ 41). Žr. *Aklas*. Suf. -inja-.

Akl-in-ūkas (1. *Oklinkelk*) Aklinių k. (1. wieś *Okliny*) Vižainio vls. Suvalkų aps. BgŽ 41. Žr. *Aklinis*. Suf. -uka-.

Akl-iūkas Lukojo vs. Klm. Žr. *Aklas*. Suf. -juka-.

Akuliōriai du ežl. Jatkūniškių k. Sadūnų ap. Zr. : *akuliōriai* „akiniai“ < 1. okuliary „akiniai“ < lot. *ocularis*.

Akuliōriai Šilėnų k. Ign. Žr. *Akulioriai*.

Akmenà Viln RŽ 383, plg. *Akmenà* 1. up. Viln, 2. up. Šiluva Klm, 3. up. Kp, 4. up. Trg; la. *Akmenę-išku-ęz̄ers* EnLV 15 : lie. *akmuō*, la. *akmens* „akmuo“.

Akmēnis 1. Šiukščių k. Degučių ap. Zr, 2. Obelių ap. Rk; plg. *Akmēnē* mst., *Akmēniai* k. Subačiaus ap. Kp, Miškinių ap. Lzd; *Akmenys* pvd. BgŽ 43. Žr. *Akmenà*.

Akmēnių ežeras < *Akmēniai* k. Miškinių ap. Lzd. Žr. *Akmēnis*.

Ākmeno ežeras || **Āpvalasai** Juodupės ap. Rk: *akmuō* (trm. *ākmenas*).

Akminių ezerėlis < *Akminiai* k. Vaiguvos ap. Užv.: trm. *ā·kminc* ~ *ākminas* „akmuo“, Plg. *Akmēnių ežeras*.

Akn-ystōs ežeras < *Akn-ysta* mstl. Rk ir *Akn-ysta* 1. up. ten pat; 2. up. Debeikių ap. An. Plg. dar *Akn-ysčiai* k. Debeikių ap. An; la. *Akn-iša* resp. *Akn-iste*, *Akn-upē* EnLV I 7, 18. Suf. -ysta, plg. *Lok-ysta* up. Trg.

Akn-yst-ēlis Leliūnų ap. Ut. Žr. *Akrystos ežeras*.

Akuōtis Pelelių k. Krasnavo vls. Seinų aps, plg. *Akuočiai* k. Metelių ap. Lzd, la. *Akuoti* EnLV I 18, pr. vv. *Akotin* GerON 8 : lie. *akuōtē* „kuoja, raudė, mekšras, leueiscus rutilus“, *ākuotas* „Granne“; la. *akots* „Granne“; pr. *ackons* „Grane“; lot. *acus* „spyglys“ FrLEW 5.

Alaušai Balninkai Ukm. Žr. *Ālaušas*.

Ālaušas 1. Svēdasai Rk, 2. Sudeikiai Ut, *Alaušà* up. Užpaliai Ut. Plg. la. *Alauksts* EnLV I 19, Plg. dar *Āl-ové* mstl. Al.

Ald-ikis Paaldikio vs. Mlt, plg. *Ald-ij-ēlēs* bl. BgŽ 51, *Ald-ōnas* pvd. BgŽ 52; *Aldos* beržynas Mockų k. Punkso vls. Seinų aps.; la. *Alde* EnLV I 19; pr. avd. *Aldegut* ir *Aldewisse* TrPn 11, 12; plg. dar *Audrēlis* ir *Audēnis*.

Aleinikai (?) < *Aleinikai* k. Kiviškių ap. Zr, *Aleinikai* k. Šeimyniškių k. An; la. *Aleiniki* EnLV I 20, plg. dar *Alejā*.

Alejā (trm. *Alajā*; ež. ir bl.) Subačiaus ap. Kp (< **Eleja* BgŽ 50), plg. *Al-ēja* up. Viduklės ap. Rs, *Al-ējai* k. Rs BgŽ 53; la. *Alejas-kalns* EnLV I 19, *El-ēja* up. EnLV I 268. K. Büga (Ž 53) šią šaknį sieja su lie. *alēti* „būti vandens plaujamam“. Suf. -eja, plg. *Asv-ejā* ež. Nmč.

Alekn-iškis Polekniškių k. Daugailių ap. Ut: *Aleknà* pvd. < brus. *Olex-ho* BgŽ 53. Suf. -iškja-.

Aleksandrāvo ežeras < *Aleksandrāvas* k. ir buv. dv. Pajevonio ap. Vlkv. Slaviškos kilmės vv.

Alionių ežeras < Aliónys k. Šr, plg. pvd. *Alió-nis*, *Alių* k. Mackénų ap. Ut; la. *Alenis* EnLV I 20.

Alkà Dubingiai Nmč BgŽ 57, Alkà k. Imbarės ap. Krtn, *Alkas* k. Rt; plg. *Alk-upýs* up. Vandžiogala Kn, *Elk-evicz* pvd. Bg AV 25; la. *Elk-ęzars* EnLV I 269; pr. vv. *Alk-ayne* GerON 8, avd. *Alke*, *Alk-ethe* TrPN 12: lie. *alkas*, *alkà* „šventykla, kalnelis apaugęs medžiais“, *alkà* „balokšnis, tvenkinys“ LKŽ I 84, la. *élks* „der Götze, der Abgott“ LVV I 567, got. *alhs* „Tempel“ FsEWG 27.

Alkas Kareivonyse Jokénų ap. Vrn. Žr. *Alka*.

Alksnà Rimšės ap. Ign. BgŽ 59, *Alksnà* upl. BgŽ 59 (vieta nenurodyta), la. *Alksna* pv. EnLV I 20; plg. *Alksné* upl. ir *Alks-n-ēnai* k. Vlkv; pr. vv. *Alxowe* ir *Alxwangen* GerON 9 : lie. *alksnà* „alksnynas“, *alksnis* „alnus“, la. *alksnis* „alnus“, pr. *alskande* TrAS 295 žr. *abskande*.

Alksn-ētis 1. Salų II k. Motiejūnų ap. Švnč, **2.** Čižiūnų k. Medeišių ap. Ign. Plg. *Alksnáitē* up. Užpalių ap. Ut. Žr. *Alksna*. Suf. -*aitja*.

Alksnas 1. Salų II k. Motiejūnų ap. Švnč, **2.** Perkasynės k. Mlt, **3.** Daugilio k. Bikūnų ap. Ut. Žr. *Alksna*

Alksn-ēlis Antalksnės k. Motiejūnų ap. Švnč. Žr. *Alksnas*. Suf. -*elja*.

Alksnis Pūslių k. Bainių ap. Zr : *alksnis* „alnus“. Plg. *Alksnà*, *Alksnas*.

Alkus Pašilių k. Vlkj. Plg. *Alka*.

Alm-ajas Ginučių k. Palūšės ap. Ign, *Alm-ajà* up, ten pat; plg. *Almē* up. An BgŽ 62, *Almis* pvd. BgŽ 62; la. *Almji* vv. EnLV I 22; pr. *Alm-oyn* GerON 9: lie. *alméti* „tekėti be sustojimo, varvėti, pūliuoti“ LKŽ I 88. Dėl etimologijos dar žr. BgŽ 62 ir FrLEW 8. Suf. -*aja*-, plg. *Indr-ajas* ež. Labanoro ap. Švnč, *Kam-ajà* up. Ciobiškio ap. Šr.

Alm-enas Švnč BgŽ 62, plg. *Alm-ajas* ir lie. *almuō*, -*eñs* „pūliai“ LKŽ I 88. Suf. -*ena*-, plg. *Dēm-enas* ež. Lzd.

Alnas Kučiūnų k. Gudelių ap. Lzd, *Alnà* up. ten pat, *Alnaī* buv. dv. ten pat; plg. *Aln-upis* upl. Varn BgŽ 63; la. *Aln-ava* k. EnLV I 22; pr. *Alna* up., *Alnow* vv. GerON 9 : lie. *álnis* ir *élnis* „cervus“, la. *álnis* „лось“, pr. *alne* „tyer“ žr. GerON 9. K. Büga (Ž 63) dėl priegaidės ši vv. laiko jotvingišku.

Álnis Mindūnų ap. Mlt, *Álné* k. ten pat, *Álnés upēlis* ten pat BgŽ 63: lie tarm. *álnis* „cervus“ LKŽ I 88. Plg. *Alnas*.

Āl-ovēs ežeras < Āl-ovē mstl. Al, *Al-ov-ēlē* up, ten pat; plg. pr. *Al-owe* See GerON 9. Plg. dar *Āl-au-šas* ež. (suf. -*auša*-, plg. *Lōk-auša* up. Rm) ir *Al-ytūs* < **Al-yta* (1503 m. Olyte CD 654₂₈ ir Olita CD 669_{5,12} ir pvd. *Al-ytà*, suf. -*yta*, plg. dar *Ap-ytà* up. Dieveniškės Šlčn, žr. Sk ŽD 355).

Al-sédžių ežeras (1421 m. *lacus Olsedy* CD 741) < *Al-sédžiai* mstl. Al+sédžiai, plg. *Trak-sédžiai* k. Šlu, *Mó-sédis* mstl. Skd. Plg. dar vv. su *Al*: *Āl-ovē* mstl. Al, *Al-ytūs* mst.

Als-éta || Ruopiškio ežeras Ruopiškis k. Rk; *Als-etià* up. mš, ten pat; plg. *Alsà* up. Jrb., Rs, *Alsé* Švėkšnos ap. Šlu, *Als-áitis* up. Rs, *Als-iñta* up. Juodupė Rk, *Als-únē* upl. Mlt, *Als-éja* pv. Aukštadvarys Jz, *Als-ut-uva* mš. BgŽ 65; plg. dar pvd. *Als-butas*, *Als-éika*, *Als-áitis* (Ян Алсайтисъ 1583. Акты Виленской Археолог. Комиссии XIV 268) ir *Alisiai* k. Akm, *Als-ióny* Aduitiškio ap. Švnč.; la. *Als-ava*, *Ālsi*, *Āls-upes* vs., *Ālsin-kalns* EnLV I 22; pr. vv. *Als-itten*, avd. *Als-utte* GerON 9, *Als-aute*, *Alse-but*, *Als-une*, *Als-uthe* TrPN 12.

Als-uōdis Paalsuodės I k. Salduškio ap. Ut. Plg. *Als-etā*. Suf. -*uodja-*(?) Žr. BgŽ 65.

Alšià || Pieštuvénų ežeras < *Pieštuvénai* k. Jz, *Alšià* up. ten pat. Plg. *Alš-ēna* up. Uptytės ap. Pn, la. *Alši* vs., *Alš-ēni* vs. EnLV I 23.

Al-uonà (ež. ir up.) Rūdiškės Trak, *Al-uonà* up. Josvainiai Kdn. Plg. *Al-uotis* up. Svėdasai An; la. *Al-uot-ava* k. EnLV I 25. Žr. ir *Al-ové*. Suf. -*uona*, žr. SkŽD 283.

Ām-alvas || Am-alv-iškių ežeras < *Am-alv-iškai* k. Padovinio ap. Kps, *Am-alvē* up. ten pat; plg. *Am-ālē* up. ir *Am-āliai* k. Kužių ap. Šl, *Am-ālis* up. Josvainių ap. Kdn, *Am-āliai* Kn, *Am-ata* up. Pušaloto ap. Ps; pvd.: *Ām-alas*, *Am-ālius*, *Ām-aras*; la. *Am-ule* up., *Am-uji* vs., *Am-alka* k., *Am-ata* || *Am-ada* up., *Am-eji* k., *Am-uoli* vs. EnLV I 25, 26; pr. *Am-elung* ež, *Amm-elink*, *Amet* up. GerON 9, 110. Plg. lie. *āmalas* „toks parazitinis augalas, viscum album“, *āmalas*, *āmaras* „augalų utélės, aphididae“ la. *amu(o)ls* „Mistel“; žr. FrLEW 9. Suf. -*alva-*, žr. Sk. ŽD 389.

Ambraz-iškių ežeras < *Ambraz-iškai* buv. dv. Giedraičių ap. Mlt, plg. *Ambraž-iūnai* vs. BgŽ 72 : *Ambraziējus* (sl.) < lot. *Ambrosius*, žr. BgŽ 72. Suf. -*iškja-*.

Amērikos ežeras < *Amērika* Šarnelės k. dalis, Žemaičių Kalvarijos ap. Pln: *Amerika* „žemyno vardas“.

Āncia Veisiejai Lzd, Baltōji *Āncia* up. Kapčiamiestis Lzd, Juodójji *Āncia* Seinai, *Āncia* up. Kražiai Klm, *Āncia* Skdv, plg. *Ānc-iupis* Šilavotas Prn, *Ānta* Rt, *Āntē*² Alko ap. Rt, *Ant-ýt-upis* up. Rimiškių ap. Šd, *Ant-ininkai* k. Skdv, *Ant-in-iškių* k. Eiš; pvd.: *Ānča*, *Ānčas*, *Anč-iūlis*, *Ančius*, *Ānt-inis*; la. *Āntes* vs., *Ant-ene* pv., *Añt-iþu-płava* pv., *Añt-inenes* pv. ir kt. EnLV I 33, 34; pr. vv. *Antetaw*, *Antiken* GerON 10; adv.: *Ant-eyke*, *Ant-ewe*, *Ant-ix*, *Anth-ike* TrPn 13: lie. *antis*, žr. FrLEW 11, WIVW 60. Vandenvardžius su *ant-* kitaip etimologizuoja R. Schmittlein TL 110.

Āng-ininkų ežeras < *Āng-ininkai* k. Simnas Al; plg. *Āng-er-ingis* pv. Merkinė Vrn; la. *Ang-ere* ež., *Angar-lama* buv. ež., *Ang-ava* grv., *Ang-ēri* vs. EnLV I 30; pr. *Ang-etete*, *Ang-erow* GerON 10 : lie. *anglis* „gyvatė“, *añginas* „žaltys, gony, išsivaizduojama didelė gyvatė“, pr. *angurgis* „Aal“, žr. FrLEW 10. Suf. -*ininka-*.

Āngl-inis (trm. *Uñglini.s*) 1. Bajoriškių k. Pakalnių ap. Ut, 2. Salakas Zr.; plg. *Āngl-iné* mš. Lapės Kn, *Angl-ýtē* bl. Pėdžių k. Vandžiogala Kn; pr. vv. *Angil-nyken*, *Angl-itēn* GerON 10 : lie. *anglis*, la. *uogle*, pr. *anglis*, žr. FrLEW 10. Suf. -*inja-*.

An-ýkščiai Kš, *An-ýkštis* ež. Butrimonys Jz, *An-ykštà* up. An, *An-ykščiai* mst.; plg. *Ān-iškio ežeras* Ūdrija Al ir pvd.: *Anýs*, *An-áitis*, *An-iükštis*, *An-ýkštis*, *An-eikà*; la. vv. *Añ-ēni*, *Ani* EnLV 30; pr. avd: *An-eyde*, *Anno* TrPN 12. Suf. -*ykščia-*, plg. *Luod-ýkštis* ež. Salakas Zr, *Ligaj-ýkštis* ež. ten pat., *Nemun-ýkštis* upl. Švendubrė Vrn.

An-ýkštis Butrimonys Jz., žr. *Anýkščiai*.

² *Ānta* ir *Āntē* taip santiukiuoja su *Āncia*, kaip *Bálta* up. Vrn. su *Bálčia* up. Skdv.

Ān-iškio ežeras < *Ān-iškis* buv. dv. Ūdrija Al. Žr. *An-ykščiai*. Suf. -iškja-.

Ant-aksčiai < *Ant-aksčiai* k. Alantos ap. Mlt. Praef. *ant-* + *akstis*: lie. *akstis* || *akštis* „duriamas ginklas, iešmas, žuvies kaulas, akstinas, badiklis“ LKŽ I 71, *ākstinas*; la. *aksts*||*akts* „greitas, skubrus, vikrus“. Plg. dar *Akstinai* k. Trg, Klm ir pvd. *Ākstinas*.

Antā-pusnės ežeras < *Antā-pusnē* k. plg. *Pūsnē* k. Mlt. *Pusnēlių* k. Antaplaštakij ap. Kvr. Praef. *anta*-.

Antā-veršio ežeras < *Antā-veršis* k. Užuguosčio ap. Jz.; plg. *Verš-ēlis* ež. Ažubalių k. Verksnionij ap. Rk, *Veřš-upis* upl. Kiduliai Šk, *Verš-upys* upl. Ve-liuona Vlkj, *Veřšai* k. Leipalingio ap. Lzd ir Žiūrių ap. Jnš; pr. vv. *Wersz-niken*, avd. *Vers-enik* GerON 200 : lie. *veřšis*, la. *vērsis* „jautis“, pr. *verstian* „Kalb“. Praef. *anta*-.

Ant-āvilio ežeras < *Ant-āvilis* vs. Nmč, plg. *Avilys*. Suf, *ant-*.

Antò-kolio ežeras < *Antò-kolis* k. Krokių laukio ap. Al., suslavintas iš *Antā-kalnis*, plg. *Antākalnis* Vilniaus priemiestis > 1. *Antokol*.

Ap-eik-iškio ežeras < *Ap-eik-iškis* k. Antanašės ap. Rk, *Ap-eikē* up. ten pat; plg. pvd. *Ap-eikis*, *Ap-on-iškis* k. Suginčių ap. Mlt; la. *Ap-ani* vs. EnLV I 36; pr. avd. *Apus* Tr. PN 13. Suf. -eikja- + -iškja-.

Apł-demē Stračiūnų k. Šaulėnų ap. Lzd; plg. *Apý-demē* up. Seredžiaus ap. Vlkj, *Āp-demis* lauk. Mžk, *Āp-demēs* pv. ir lauk. Sedos ap. Mžk, *Āp-demis* pv. Plaušinių k. Skd, *Apł-demēs* (trm. *Apł-damas*) pv. Mažionių k. Jūžintų ap. Rk, *Apł-demēs* bl. Remeikių k. Juodupės ap. Rk, *Apł-demē* pv. Šadžiūnų k. Lzd, *Apł-demē* (trm. *Apł-dama*) Šiaudinės k. Mielagėnų ap. Ign, *Apł-demēs* lauk. Gatakiemio k. Linkmenų ap. Švčn, Plg, JBLŽ I 1 ir 330 XVI–XVII a. laukų vardus: *Anudeme*, *Anudemja*, opideme, Abdemē, opidoma, *Anudemis* Čmape. Plg. bendrinius žodžius: *apidemē* „dievybė (pikta)“ WP 85“, *apłdemē* || *apýdémē* „bendras žemės sklypas tarp dviejų sodybų“, *apidémēs* „krūmais apaugusios ganyklos; kapai“ ir *apýdémēs* „apylinkė“ LKŽ I. Praef. *apy-*.

Apłdemis || **Apłdmis** Bernotiskių ap. Zr, žr. *Apłdemē*.

Apyn- ēlis Stelmužė Zr, plg. *Apynē* grv. Stagarių k. Kriukų ap. Jnš., *Apyn-ēliai* krm. Zybalų k. Rk; la. *Apinis* vs., *Apiņi* vs. EnLV I 37 : lie. *apynys*, la. *apiņi*.

Api-ritys Degučių ap. Zr. Praef. *api-*, plg. *Ap(i)-varda* ež. Rimšės ap. Ign. Plg. *Rit-ūškis* ež. ir *Rit-ūškē* up. Mlt, *Rit-īnēs* upelis Pikelių ap. Mžk, *Rit-īnių* k. Šk, *Rit-ikių* k. Baisogalos Šd, *Rit-ul-iškių* k. Meižiškių ap. Klm, pvd.: *Ritas*, *Rit-ikis*, *Rit-ēnas*; pr. vv. *Ryt-eyn*, *Ritt-in* ir avd. *Rit-il* GerON 142; avd. *Ritt-aw*, *Ritt-auwe* TrPN 83 : lie. *rīsti*, *riěsti*, la. *ritens* „ratas“, lie. *rātas*; ide. **reth-* „bėgti, riedėti, ristis“ WIVW II 368; baltų *rat-* : *rit-*, plg. *Ratà* up. Tauriūnų k. Paliepių ap. Ar.

Āpskritas Vepriai Ukm : *āpskritas*.

Apskritys Joniškis Nmč, žr. *Apskritas*.

Apskrit-eilis Jutkiškių ir Vainiūnų k. Apso ap. Vidžių raj. BTSR. Žr. *Apskritas*. Suf. -eilja-.

Āpsos ežeras < *Āpsas* mstl. Vidžių raj. BTSR; plg. *Aps-ingē* upl. Merkinė Vrn., *Aps-uonā* ug. Kruonis Kš, *Āpus-inas* upl. Viduklė Rs. ir *Āpšē* up. Skd;

la. *Apsa* vs., *Apšas* vs. EnLV I 39; pr. *Abs-owe*, *Abs-wangen*, *Appos-yn* GerON 10 : la. *apse*, pr. *abse*, lie. *apušē* || *epušē* (žr. BgRR II 251).

Āp-šlavas ež Stabulankių k. Leliūnų ap. Ut; praef. *āp-*, plg. *Ap-vardaī* ež. Ign. Šaknį *šlav-* randame šiuose vv.: *Šlav-inas* ež. Joniškis Nmč, *Šlav-añtas* ež. Šventežeris Lzd, *Šlav-antà* up. Igliškelių ap. Kps, *Šlavē* up. An; la. *Slav-ašas*, *Slav-ieši*, *Slav-iešas*, *Slav-eka*, *Slav-ites* EnVV 15, 24, 25, 26, 27. Šios šaknies vietovardžiai sietini su lie. *šluoti*, *šluostyti*, la. *slaūcīt* „*šluoti*“. *Šluoti* santykioja su *šlav-*, kaip *duobē* su *dauba*. Vandenvardžių su šia šaknimi semantika darosi aiški iš kitų indoeuropiečių kalbų atitikmenų: lot. *cluo* „valau“, *cloāca* „požeminius kanalas nešvarumams nuleisti, gr. *κλύζω* „skalauti, plauti, nuplauti, valyti“, got. *hlūtrs* „lauter, rein“, ček. *klouditi* „valyti“ rus. *клюдь* „tvarka“; ide. **klōy-* „plauti, skalauti, valyti“, žr. WIVW I 496.

Apval-ainis Denionių k. Svėdasų ap. An: *apvalūs*. Suf. *-ainja-*.

Āpvalasai || **Ākmeno ežeras** Juodupės ap Rk. įvardžiuotinė forma, žr. EnGF 139. Plg. *Apvalainis*.

Ap-vardaī Rimšės ap. Ign. < Apy-vardai, plg. *Apý-vardē* up. ten pat. Praef. *ap(y)-*, plg. *Āp-šlavas* ež. Leliūnų ap. Ut. Šaknis *vard-* sutinkama daugelyje lietuvių vandenvardžių: *Várd-uva* up. Mžk, *Vard-ùkšné* up. Baisogalos ap. Šd, *Vardas* upl. Želvos ap. Ukm, *Vard-auka* up. Vrn, *Vardžiūs* upl. Aniškis Al, *Anti-vardē* Jrb, pvd. *Ne-vard-ùlis*; plg. la. *Vard-upē* vv., pr. *Wardo* GerON 195. Tirkinių vardų šaknį *vard-* K. Būga (RR I 136) sieja su lie. *vařdas*, la. *vārds*, pr. *wirds*, vok. *Wort*, lot. *verbum*.

Arim-áičių ežeras < *Arim-áičiai* k. Sadūnų ap. Rd, plg. *Arim-ónys* k. Triškonių ap. Pkr, pvd. *Arim-āvi-čius*.

Ar-inas Joniškis Nmč, plg. *Arió-gala*, *Ār-iškē* k. Žarėnų ap. Tl, pvd. *Arýs*, *Ārius*; la. *Aruona* up. EnLV I 43, pr. *Ar-yingine* ež., *Arys* GerON 11. Suf. *-ina-*, plg. *Šlav-inas* ež. Joniškis Nmč.

Arklia-šūdis Laukagilio k. Labanoro ap. Švnč.: *arklýs* + *šūdas*.

Arm-ēlis Palivarko k. Bikėnų ap. Zr, žr. *Arm-onà*. Suf. *-elja-*.

Arm-onà (ež. ir up.) Šinkūnų k. Meilūnų ap. Ukm, plg. *Arm-enà* up. Veliuona Vlkj, *Arm-en-iūkas* up. Seredžius Vlkj, *Arm-ukšnà* up. Kvr, *Arm-ul-iškis* up. Pavešėčių k. Pn, *Arm-on-iškis* up. Vabalninkas Brž : lie. *ármenys* „giluma, praraja, bedugnė“; *armuo* „klampynė, liūnas, praraja, gelmė“ *arma* „asiūklinis augalas, equisetum arvense; skystas kelias, klampynė“ LKŽ I 251–2. Suf. *-ona*.

Arm-ónių ežeras < *Armónys* k. Lukštų ap. Rk. Žr. *Armona*. Suf. *-oni-*.

Arm-ud-iškių ežeras < *Armudiškiai* k. Dotamų ap. Klvr. Žr. *Armona*. Suf. *-ud-* + *iškja-*.

As-alnaī Linkmenų ap. Švnč, plg. *As-avà* up. Žirmūnų ap. Rodūnės raj. BTSR, *As-ēka* up. Linkmenų ap. Švnč, *Ās-upis* Smilgių ap. Šd, *As-upýs* Eržvilko ap. Skdv, pvd. *As-ýtis*; la. *Aši* vs., *Ašene* pv, *As-upē* up., *As-ûne* k., *As-uote* vs. EnLV I 45; pr. *Ase-lawken*, *As-initen*, *Assa-kayn*, *Ass-eken*, *Ass-un* GerON 12, avd. *As-ayde* TrPN 14: lie. *asýs* „asiūklis, ožkabarzdis, equisetum“, la. *aši* „equisetum“. Suf, *-alna-*, žr. SkŽD 291.

As-aln-ýkštis Salų I k. Motiejūnų ap. Švnč. Žr. *Asalnaī*. Suf. *-ykštja-*.

As-ēkas Ginučių k. Palūšės ap. Ign. Žr. *Asalnai*. Suf. *-éka-*, žr. SkŽD 126.

As-ōnas Liaukiškių k. Beižonių ap. Vvs. Žr. *Asalnai*. Suf. -ona-.

Asv-ejā Dubingiai Nmč, plg. la. *Asva* ež. EnLV I 45; pr. *Assuenus* ež., *Asswin* ež. *Asswene* upl. GerON 12; Žr. Bg RR I 500, TŽ I 34. Suf. -eja, plg. *Al-ejā* ež.

Atāvaras Kruopai Kd, plg. lie. *Atāvarai* pv. Rukelių k. Rk; la. *Atvars* vs., *Atvaruns* up. vingis EnLV I 49 : lie. *atāvaras* „upės giluma, sietuva, aki-varas; neužšalanti, atsivérusi vieta upėje ar ežere; klampynė“ LKŽ I 294; la. *atvars* „der Abgrund, die Tiefe im Flusse, der Strudel, Wirbel; eine von einem Fluss gebildete, von Sträuchern umgebene tiefe Stelle“ LVV I 207.

At-esýs Atesninkų k. Simno ap. Al, plg. *At-ēzas* pv. Užmelnyčis Vrn; la. *Ata* ež. EnLV I 47; pr. avd. *Atte* TrPN 15 : lie. *atīs* „plekšnių šeimos minkštasparnė žuvis, rhombus maximus“ LKŽ I ; la. *āte* „rhombus maximus“ žr. BgRR II 299, FrLEW 21. Suf. -esja-.

Aud-r-ēlis Rudelių k. Ragelių ap. Rk, plg. *Ald-rà* || *Aud-rà* up. Jūžintai Rk, *Aud-r-uvé* up. Jns, pvd. *Aud-r-inis*; la. *Aud-r-uve* up. *Aūd-r-up-(j)i* vs. EnLV I 50 : lie. *áudra* || *áldra* „Sturm“, žr. FrLEW 6, plg. taip pat *Aud-ēnis* ež. Ign.

Aud-ēnis Ožionių k. Ign, plg. *Aud-upē* Nemunėlio Radviliškis Brž, *Aud-iniai* k. Užv, *Aud-en-ēlē* upl. Tverečius Ign, pvd. *Aud-ēnis*; la. *Aūda* vs. *Aūdēns* vs. EnLV I 49–50; pr. *Awde*, *Auda* lauk. GerON 13 : lie. *áudenis*, *audēnis* „žiemrytis vėjas“ LKŽ I 374–5. Plg. taip pat lie. *áud-ra* ir vv. : *Aud-rà* up. Jūžintai Rk, *Audrēlis* ež. Rk., žr. WIVV I 222.

Au(j)-ēdas (trm. *Aujiēdas*) Žiežmariai Kš, plg. *Au(j)-ēdā* (trm. *Aujiedā* || *Spenglā* up. ten pat; la. *Aujas-płava* EnLV I 53; pr. vv. *Aw-eidin* GerON 14, avd. *Awyoth*, *Auw-yot*, *Au-yot* TrPN 15. Suf. -ēda-, žr. SkŽD 100.

Aük-rakštis Daugų k. Al, plg. *Aukaī* pl. Surviliškis Kd, *Aükai* pv. Anta-našė Rk, *Aukūpé* upl. Taučiūnų ap. Kd, pvd. *Auk-ūnas*; la. *Aukas* vs., *Aükas* vs., *Aukas-ēzers* EnLV I 53; pr. *Auco*, *Aucken* GerON 12 : lie. *aukā*. Plg. dėl antrojo komponento — *Rakšt-ēliai* ež. Rakštelių k. Ign., *Rakščiojai* bl. Pagrandos k. Bikėnų ap. Zr, pv. Meškaraiščio vs. Lzd, *Rākščios* mš. Papiškių k. Suginčių ap. Mlt, pv. Kapčiamiestis Lzd, *Rākš(t)-daubis* up. Laukuva, *Rākšt-uojis* pv. Andriūnų k. Daugų ag. Al, *Rakšt-ūlē* pv. Bajorų k. Musteikių ap. Ut; pr. *Raxite*, *Raxow* See GerON 140 : lie. *rakštis* „duobė, karstas“, *rakti* „, „ковырятъ, колотъ“ BgRR II 195, la. *rakt* „kasti“.

Aukšl-inis 1. Aukšlinės k. Bagdanonių ap. Vvs, 2. ež. Kaltanėnų ap. Švnč : lie. *aūkšlē* „blaiva, palakstuonė, viršplaukė, viršvandenė“ LKŽ I 393, la. *aukšlēja* (*aūsleja*) LVV I 223, rus. *уклейка* „alburnus lucidus“. Suf. -inja-.

Aukšta-giris Akmenynų ap. Klvr : *aukštā* + *giriā*.

Aukštā-kalnis <*Aukštā-kalniai* k. Diviliškių ap. Lzd : *áukštas* + *kálnas*.

Aukštā-kalnių ežeras <*Aukštā-kalniai* k. Mickūnų ap. Rk. Plg. *Aukštā-kalnis*.

Aukštī-kalnių ežeras <*Aukštī-kalniai* k. Parvalkų ap. Ps. Plg. pvd. *Aukštī-kalnis*. Dėl jungiamojo balsio -i- žr. SkŽD 419. Plg. *Aukštā-kalnis*.

Aus-iēn-iškių ežeras <*Aus-iēn-iškés* k. Vvs, plg. pvd.: *Aus-eikā*, *Aus-iējus*, *Aus-iōnis*. Suf. -ienja- + -iškē.

Aūslas Aūslo k. Girsių ap. Zr : la. *aūsl-eja* „aukšlė, alburnus lucidus“ LVV I 227, plg. *Aukš-linis* ež.

Av-ik-inis Joniškis Nmč., plg. *Avikinės* pv. Kegu k. Janapolės ap. Varn: *av-ik-inė* „avių tvartas, avidė“ LKŽ I 425.

Avil-áitis Kovališkių ap. Zr. Žr. *Avilys* ež. Suf. -aitja-.

Avilys||Aviliai Imbrado ap. Zr, plg. *Avila* bl. Vaškučiai Degučių ap. Zr, *Avil-éliai* pv. Juknėnų ap. Ut, *Avil-ikys* pl. Stebulių k. Teizų ap. Lzd, pvd. Avil-tis; taip pat *Aulé* up. Kl LWK 68, *Aülamas* up. Pn; la. *Auļa* ež, *Aūļi* vs, *Aūļeni* vs. En LVV I 53 : lie. *aūlas*; *aulýs* || *avilys*; la. *aūlis*, *aūle*, *avelis* „*avilys*“, *aūriūš* „inkilas“. Lie. *avilys* yra perdirbtas iš *aulio* pagal darinius su -ila-, ilja-, žr. LsBN 483, SkŽD 181. Vietovardžių su šia šaknimi semantiką gali paaiškin- ti kitų ide. kalbų atitikmenų reikšmės : gr *αὐλός* „Röhre, Flöte, rohrenartiger Körper“, *αὐλῶν* „Schlucht, Tal“, sl. *ulica* „gatvė“, nor. trm. *aul* „Rohr, Sten- gel“; ide. * *aulo-s* „pailga įduba, vazndis“, žr. Fr LEW 25. WIVW I 25.

Avi-n-ēlis ež. Runionų k. Alantos ap. Mlt, plg. *Av-in-ēlis* up. Tl, *Av-in-upis* up. Židikai Mžk, *Av-in-iškė* up. Šilavotas Prn; la. *Avēni* || *Avini* vs. EnLV I 58 pr. *Av-yne-medien* GerON 14. : lie. *āvinas*, la. *avins*, *avēns* : pr. *awins*. Suf. -ēlja-.

Av-in-ūostas Maniuliškių k. Samanių ap. Zr., plg. up. *Av-in-ūosta* ten pat, žr. *Avinēlis*; *avinas* +suf. -uosta-, žr. SkŽD 372, plg. *Grab-uostà* up. Mlt.

Av-in-uost-ēlis Gruodiškių k. Baibiu ap. Zr. plg. *Avinūostas*. Suf. -ēlja-.

Av-iris Leipalingio ap. Lzd.; up. *Av-irē* ten pat, it. į Nemuną. Suf. (?) -irja-.

Azāgis Vilkanastrų k. Didžiasalio ap. Lzd. K. Būgos (RR II 100) siejamas su pr. *assegis* „Bartsch“ lie. *ežegys* „pužas, pūgžlys, acerina cernua“ ir laikomas jotvingišku; plg. lie. *Ažagis* || *Ažagys* up. Šd, *Ažag-ēlē* up. Smilgiai Šd; pr. *Asege-wad* ež. GerON 11.

Ažù-balių ežeras <*Ažù-balai* k. Obelių ap. Pnd; praef. *ažu-* + *balà*. Plg. *Ažù-balai* k. Rk, Kp, Mlt, Kvr.

Ažù-kalnis Želvos k. Mikėnų ap. Zr : praef. *ažù* -+ *kálnas*. Plg. *Ažù-kalnai* k. Tabariškių ap. Šlčn; *Užù-kalnai* k. Al, Klvr, pvd, *Už-kalnis*.

Ažuol-inis Vajasiškio II k. Baibiu ap. Zr., plg. *Ažuol-ūpis* Vlkj, Jnš : *ąžuolas* „quercus“ + suf. -inja-.

Ažúo-žerių ežeras (<*Ažu-ažeriu*) < *Ažuožeriai* k. An.; praef. -ažù-+ *ažeras*, plg. *Pa-ežerii* ežeras Vlkv.

Až-vlntis Ažvinčių k. Salakas Zr. K. Būga (Ž CXXIX), siedamas su *Ventà* up. Mžk, *Veñtē* k. Kintų ap. Šlu, veda iš **Až-vénis*, toliau siedamas su baltų šaknimi *vént-* „lenkti, linkti“, sutinkama apeliatyvuose: lie. *vénteris*, *ven-terys*, la. *venteris*, s. angl. *windel* „pintinė“, got. *wandus* „vytis“, ide. * *wendh-* „lenkti, sukti“ Bg RR II 325. Plg. dar lie. *Vint-arà* (< *Ventara?*) up. Pabaikas Ukm, pr. *Winterinen* GerON 203. Praef. *až-*.

НАЗВАНИЯ ОЗЁР ЛИТОВСКОЙ ССР

Б. И. САВУКИНАС

Резюме

Данная статья — этимологические толкования названий озёр — является частью подготовляемой более обширной работы о литовских названиях озёр.

После сравнения с соответствующими литовскими, латышскими и прусскими собственными именами, названия озёр связываются и с балтийскими нарицательными словами. В тех случаях, когда материал балтийских языков недостаточно объясняет семантику названия озера, привлекается и лексика других индоевропейских языков.

В статье объясняются около 140 названий озёр, то есть, почти все литовские названия озёр на букву А.
